



Tema lärarutbildning fortsät-
ter och denna gång beger vi
oss ut i spårskogen. Lite skogs-
mulle behöver man nog vara
för att gilla spårarbetet. Jag
- Anne-Marie, är spårreak-
sedan många är tillbaka. Jag
tycker om spänningen. All form
av tävling är förstas spännande
men skillnaden med att tävla
spår är att jag och hunden är
alldeles ensamma ute i en främ-
mande skog och jag är hänvisad
till att lita på min hund. Varje
gång vi hittar en pinne, är det
en bekräftelse att "vi är på rätt
väg" och inget är klart förrän
man har slutpinnen i sin hand.
Genom åren som gått har det
hant att hunden missat slutpin-
nen. Känslan av att ha en bra
start, sju pinnar och inget slut,
ja, den är inte kul.

Text: Anne-Marie Fson-Bjuggren
Foto: Gunnar Lindgren

De blivande lärarna söker kun- skaper på många sätt

Kanske du som lärare är en av de personer
som varit med i någon diskussionsgrupp för
att hjälpa blivande lärare till att göra spår-
redovisning intressant och utvecklande. En

av deltagarna, Åsa Häggström Ragunda BK,
arrangerade till och med en specialkurs i spår
för att skapa bra stoff för sin redovisning. Åsa
Klint från Vaxholm arrangerar en diskus-
sionskväll för spårerfarna, vilket Siv Rūden
från Märsta BK också har gjort. Gunilla Fries
från Alingsås BK valde att intervjua erfarna
spårerföre som Marti Orava, Lars Arkeblad,
Karin Haglund och Tomas Norberg. Det
har ger förstas ett brett perspektiv på spårin-
läring, vilket medför att man verkligen får
orsak att utvärdera och omvärdera sitt eget
sätt att tänka och arbeta med spår.
Jag tycker det är jätteroligt att lärarutbild-
ningen kan bidra till att samla medlemmar på
klubbarna för att diskutera intressanta frågor.
Erfarenhetsutbyte behöver vi mycket av i
Brukshundklubben.

Temakväll spår

Låt lärarutbildningen inspirera vidare! När
arrangerade klubben en temakväll om spår
senast? Det kan väl vara ett spännande tips
inför höstens tävlingar? Samla spårerfarna
från närliggande klubbar och diskutera några
specifika frågor.
Tips på diskussionsfrågor är:
• Likheter och skillnader mellan olika inlä-
ningsmodeller.
• Vad är det som gör att du väljer den ena
eller den andra modellen?
• Hur arbetar du med markering av föremål
i spår?
• Hur jobbar du med hund som baksparat?
Måla gärna till hundäggarutbildningssektorn
och berätta om diskussionskvällarna.

Olika spårmodeller

Spåruppgiften i lärarutbildningen handlar
om att ta reda på olika spårmodeller och att
utföra en given struktur titta på likheter och

skillnader i dessa modeller. Vad menar vi med
inlärningsmodell? Inlärningsmodell syftar till
att klarlägga HUR vi lär hunden en specifik
uppgift. I den här uppgiften handlar det om
att hunden ska läras att följa ett personspår.
Nu kan vi förstas ifrågasätta vad vi ska lära
hunden? Den kan ju redan spåra. Vår uppgift
är att väcka intresse för ett *specifikt personspår*.
Under hela spårarbetet ska hunden också
välja bort alla andra dofter som kan intressera
den. Hunden lär sig att diskutera föremål
pågående spårarbete ska den markera föremål
som är utlagda i spåret och den ska spåra tills
vi avbryter arbetet, vilket vanligen sker i sam-
band med ett slutföremål.
Målet med vårt arbete är att hunden ska
utföra de olika typer av spår som förekommer
i samband med tävling och tjänstehunds-
verksamhet i brukshundklubben. Några delar
skiljer bruksspår och tjänstehundsspår åt. De
gemensamma delarna som vi tittar på, är att
hunden ska lära upp spår, riktningstämning
spår, följa spår och markera föremål.
Under fem år har vi jobbat med den här
typen av redovisningar i lärarutbildningen.
Sammanlagt har jag tagit del av sju tiotio
redovisningar, i vilka olika modeller presenteras.
En nog så spännande uppgift. Genom
detta har vi samlat ett gediget material på
kansliet.

Innan du läser vidare i texten, fundera ett
ögonblick på hur du arbetar med spårinläring
rent generellt. Vad är det du eftersträvar i de för-
sta övningarna? Om du är instruktör, arbetar du
annorlunda med hundar i kurs jämfört med egen
hund? Om ja, på vilket sätt och varför?

Spontan-spår

Den i särklass vanligaste modellen är "spontan-
spår" eller "tilla på"-spår. Det finns
många namn på denna modell. Den syftar till

Kunde man, så bara för en dag, få ersätta sin egen näsa med en hundnos så vore det väldigt intressant, tycker i alla fall jag. Tänk vilken värld som skulle öppna sig.

Avslutning i Karlsborg

I skrivande stund håller vi på att fästa på programmet för den avslutande delen av lärutbildningen. Vecka 32 samlas vi i Karlsborg i polisens lokaler. Vi delar erfarenheter, inhämtar nya kunskaper och inspireras inför kommande uppgifter som lärare. Medverkande under veckan utöver tio entusiastiska deltagare är: Curt Blixt, Nina Svartberg, Kenth Svartberg, undertecknad och som gäst också Stefan Björkman i ämnet skyddshundsträning och Birger Andersson som berättar om tjänstehundsverksamhet i SBK. I nästa nummer av Bruskhunden berättar vi om vår avslutningsvecka.

För den oinvigde: Vad innebär det att hunden riktningsbestämmer spår?

När hund tränas för tävling i lägre, högre och elitklass innebär det att den ska söka upp ett okänt spår som passerat genom en "ruta". Rutan är i lägre klass 20 x 30 m, den ökar i storlek för varje klass. Hundens ska signal från föraren leta upp spåret i rutan. När hunden möter spåret kan den välja om den ska gå till höger eller vänster, en förutsättning för att den ska kunna genomföra hela spåret är att den väljer att gå åt rätt håll. När hunden går åt fel håll, kallar vi det "bak-spår". På tävling medför det reducering av betyget till en 7:a. Då hunden bakspårar på tävling kallas den tillbaka och får möjligheten att spåra åt rätt håll.

Frågan är vad det är som gör att hunden kan välja riktning? Man tror att dess luktsinne är så oerhört känsligt så att den kan avgränsa tidsskillnad mellan varje förstag. Det innebär alltså att den kan bedöma om den ska följa i den riktning som "byter" kom från eller om den ska gå i den riktning som "byter" har gått. För en hund som lever i vilt tillstånd kan det ju vara av värde både att ta reda på var bytet kom från och att ta reda på var bytet kom till. Det som framförallt styr den är ju hur den bäst tillskansar sig mat.

Den ska få se när spårägaren går iväg. Detta beror på hur mycket rening hunden är beroende av att få. Om man är tveksam är det bättre att vara för försiktig med synreningen än att ge för mycket, det finns annars risk att hunden går upp i alltför hög aktivitet och att den leder till brist på koncentration.

Vilken form av spårslut som man väljer beror på vilken typ av hund man har. Det viktiga är att reningen syftar till att hunden får önskad sluthandling. Vad är det som gör det värt för hunden att spåra? Är det människa/förare som är det viktigaste så har man ett annat syfte. Tycker hunden att föremål är jätteroligt så har man föremål i slutet. Desto snabbare man kan använda enbart föremål i slutet. Detta snabbar man kan använda enbart föremål i slutet desto bättre är det, detta med tanke på att det är föremål vi använder i våra SBK-spår.

Näringsspår

En modell som blivit alltmer vanlig är "näringsspår". Det innebär att man skapar intresse för spåret genom att lägga godsbitar i varje förstag. Godsbitar tas bort successivt när hunden visar intresse för spåret. Den här modellen väcker ganska lätt diskussioner "för och emot", då vissa hävdar att hundens intresse för spåret ska bygga på markvittning och inte navvittning. Resultatet bör nämligen vara det som får avgöra om modellen är bra eller inte. Självt har jag sett hundar som varit mycket duktiga på att spåra som varit lärda efter denna metod. Det mesta handlar nog om vilken hund man har och hur man går tillväga, vad man själv verkligen tror på. "Tron verkar allt" heter det.

Godisruta - föremålsruta

I denna modell använder man godis eller små föremål. Modellen byggs på att hunden lär sig att leta efter godis eller föremål inom en ruta om ca 3 x 3 meter. Successivt förändrar man rutans till en spetsig triangel från vilken ett spår mynnar ut. Hunden har då lärt sig att använda sin näsa för att söka föremål/godsbitar och utifrån detta blir det naturligt för hunden att följa spåret som går ut ur rutan. Förstärkningen för blir förstärkt att finna föremål/godis i det spår som mynnar ut ur rutan.

Koncentration och motivation

Det alla eftersträvar från grundläggande övningar är att hunden är koncentrerad och motiverad. Koncentration och motivation är de mest värdefulla komponenterna när hunden ska "riktningsbestämma spår". Alla som under en längre tid tränat och tävlat spår vet hur komplicerat det är att första varför hundens bakspårar. I nästa steg funderar vi förstås hur vi gör för att påverka den att framspåra? En ständigt aktuell fråga för alla spårarens aster.

att hunden ska ta upp spåret spontant, alltså utan några reningar. Det går till så att föraren eller en annan person lägger ut ett spår och i slutet av spåret lägger man en licksak som hunden tycker om (går också bra med godis). Spåret kan gärna ligga runt en timme. Hunden förs i koppel och spåret presenteras genom att man helt enkelt korsar över det. Om hunden visar nyfikenhet och intresse för spåret så uppmuntras detta, framförallt genom att föraren följer efter hunden. Bryter den spårarbetet så bryr man sig inte om det, då gör man om övningen och väljer att ha en kortare spårsträcka fram till licksaken. Detta för att hunden i ett tidigt skede ska bli förstärkt i sitt arbete. Fördelen som alla framför att hunden i ett tidigt skede ska bli stressas, vilket gynnar koncentrationen. Det finns inget som heller kan bli "fel" om man startar med den här formen av inläring. Det sämsta som kan hända är att man konstaterar att hunden inte intresserar sig för spåret, vilket medför att man behöver väcka intresset genom någon form av rening.

Lekplatspår

En annan vanlig modell är "lekplatspår". Denna modell syftar till att väcka hundens intresse för spår genom föremål. Spårägaren leker med hunden på en bestämd plats, så att hunden blir riktigt sugen på föremålet. Man kan sedan välja om hunden ska få se när spårägaren går iväg en bit, gärna då med föremålet dragandes efter i ett snöre. Alternativt tas hunden från platsen innan spårägaren börjar att gå spåret. Efter en stund, innan föraren har lagt sig hos hunden, tas hunden till lekplatsen och om hunden har kvar upplevelsen av leken med föremålet kommer dess nyfikenhet att medföra att den börjar söka efter föremålet. När den känner viltningen av spåret blir det naturligt för den att följa efter. Man väljer om man i detta läge vill ha hunden i koppel eller i sele och linna. Valer grundas på om man vill etablera en signal hos hunden eller inte. Sele och linna medför att hunden efter ganska få övningar gör en association till spårarbete.

Spår med synrening

Om man bestämmer sig för att väcka hundens intresse med någon form av startrening utöver "lekplatspår", är det vanliga att man väljer mellan: att använda människoska och föremål, att använda godis eller att använda godis och människoska. I undantagsfall har man bara människoska och då är det oftast föraren som är intresserad. Undantaget handlar om hundar som inte visar intresse för något annat än föraren. Synreningen byggs på att spårägaren väcker intresset hos hunden genom någon form av aktivitet, därefter börjar denne att gå spåret. Man väljer hur länge man vill att hun-